

საქართველოს
საინჟინრო
სიანხლენი

GEORGIAN
ENGINEERING
NEWS

No.2 (vol. 82), 2017

ედვინება

*აკადემიკოს ილია ვეკუასა და
პროფესორ ალექსი გორგოძის
დაბადებიდან 110-ე წლისთავს*

საქართველოს საინჟინრო სიახლენო GEORGIAN ENGINEERING NEWS, No.2, 2017

საერთაშორისო საინჟინრო აკადემია
საქართველოს საინჟინრო აკადემია

მთავარი რედაქტორი: მინდია სალუქვაძე
მთავარი რედაქტორის მოადგილე: ზურაბ ველიჯანაშვილი

სარედაქციო კოლეგია

პ. ბიელიკი (სლოვაკეთი), ი. გორგიძე (საქართველო), ბ. გუსევი (რუსეთი), ნ. ედილბერტო (პერუ), ი. ემრი (სლოვაკეთი), ა. ვასილევ (უკრაინა), ლ. ივანოვი (რუსეთი), ა. კაბულევი (უზბეკეთი), ბ. კატალინიჩი (ავსტრია), გ. კეკელიძე (რუსეთი), პ. კერვალიშვილი (საქართველო), კ. კოჟოგულოვი (ყირგიზეთი), ს. მინასიანი (სომხეთი), ო. ნამიჩეიშვილი (საქართველო), პ. ნიკიტენკო (ბელარუსი), დ. ნოვიკოვი (რუსეთი), ა. პაშაევი (აზერბაიჯანი), რ. ჯინევიჩიუსი (ლიტვა), ი. შორდანია (საქართველო), ბ. ჟუმაგულოვი (ყაზახეთი), ლ. საიდმუროდოვი (ტაჯიკეთი), ა. ფრანგიშვილი (საქართველო), რ. შრაფტი (გერმანია), დ. ჩომახიძე (საქართველო), გ. ჯავახაძე (საქართველო), ა. ჯანაშვილი (აზერბაიჯანი).

სარედაქციო საბჭო

დ. გორგიძე, ა. დოლიძე, ქ. მახაშვილი, ლ. ქობულაშვილი

International Engineering Academy Georgian Engineering Academy

Editor-in-Chief: Mindia Salukvadze
Deputy Editor-in-Chief: Zurab Velijanashvili

EDITORIAL BOARD

N. Edilberto (Peru), D. Chomakhidze (Georgia), G. Javakhadze (Georgia), A. Janahmadov (Azerbaijan), P. Bielik (Slovakia), I. Gorgidze (Georgia), B. Gusev (Russia), I. Emri (Slovenia), L. Ivanov (Russia), A. Kabulov (Uzbekistan), K. Kozhogulov (Kyrgyz Republic), B. Katalinich (Austria), P. Kervalishvili (Georgia), V. Kekelidze (Russia), S. Minasyan (Armenia), R. Ginevičius (Lithuania), O. Namicheishvili (Georgia), P. Nikitenko (Belarus), D. Novikov (Russia), A. Prangishvili (Georgia), A. Pashayev (Azerbaijan), L. Saidmurodov (Tajikistan), R. Shraft (Germany), A. Vasiliev (Ukraine), I. Zhordania (Georgia), B. Zhumagulov (Kazakhstan).

EDITORIAL STAFF:

David Gorgidze, Alexander Dolidze, Leila Kobelashvili and Ketevan Makhashvili

Georgian Engineering News (GEN) LTD

Address: TECHINFORMI, Tbilisi 0179, Kostava 47

Tel.: 995 (93) 175564, 995 (32) 2335315

e-mail: qotoko@gmail.com

Internet: www.techinformi.ge/gen

Copyright © by GEN LTD

შინაარსი – СОДЕРЖАНИЕ

<i>ვებუბ - 110</i>	7
<i>ბორბიბი - 110</i>	9
ანტიკური ბრინჯაოს ქანდაკება და მქანნიკის კანონები <i>გორგიბი დ.ა., კოკოშაშვილი გ.რ., დავითაშვილი გ.რ., ჩაჩანიბი ზ.ზ.</i>	13
რმბრმსული სტატისტიკური ანალიზის ბამოქმენბიტი ასპექტები <i>ბუბი ტ.გ.</i>	19
ელექტრული ველის კვლევბ მათემბტიკური მოღვლიტი <i>კაკაურიბი ა.კ., მარდალვიშვილი ნ.დ., ზივზივბი დ.ბ., შალამბერიბი მ.შ.</i>	25
დაშვბის კონტროლის სისტემბში ბიომბტრიული იღვნიტიკბტიკბტორის ბამოქმენბბ <i>იბშვილი გ.ნ.</i>	30
შეცლომბტბ ალბბბტობის კოეფიციენტი (BER) ოპტიმალური მნიშვნელობის დღბენბ ბაღბცემის ციფრული ბოჭკოვბნ-ოპტიკური სისტემის (ბცბოს) მიმღბის ბაღბმფქვბტ მოწქობილობბში <i>სვბნიბი რ.გ., ჩხბიბი მ.ბ., კოღბლბშვილი ა.დ.</i>	34
ჰიტიბრის შეფასბვის სბკიბხბბი ბაღბცემის ციფრული ბოჭკოვბნ-ოპტიკური სისტემბში <i>სვბნიბი რ.გ., ჩხბიბი მ.ბ.</i>	38
ბიბურ შეცლომბტბ ალბბბტობის კოეფიციენტი (BER) შეფასბბ ბაღბცემის ციფრული ბოჭკოვბნ-ოპტიკური სისტემბში დროიტი ჰიტიბრის ბბტივბლისწინბბიტი <i>სვბნიბი რ.გ., ჩხბიბი მ.ბ.</i>	42
შეცლომბბის პირღბპირი ბასწოტბბბ ინფორმბციულ ტექნოლობიბში <i>ლლმინბბი ნ.ნ.</i>	47
ინფორმბციული ტექნოლობიბის ბავლენბ ქსელური ბკლიკბციბბის მბწმენბლბბბ <i>ლლმინბბი ნ.ნ., ხბრბიშვილი მ.პ.</i>	52
ინფორმბციული-სბკომუნიკბციო ტექნოლობიბის ბბწბიბბბბის ტენღენციბბი მსოფლიოსბ და სბქბრბმვლოში <i>ციხისბბბი ბ.ბ., სვბნიბი რ.გ.</i>	57
ინფორმბციული-სბკომუნიკბციო ტექნოლობიბის (ისბ) როლი ნაციონალურ ეკონომიკბში და მბტი ბბწბიბბბბის კანონწომბბბბბ <i>ციხისბბბი ბ.ბ., სვბნიბი რ.გ.</i>	60
ვიტულიზბცბბ ოპბრბციულ სისტემბ WINDOWS SERVER 2016 -ში <i>გბბბშვილი ბ.გ., გბბბშვილი ნ.გ., ხბრბიშვილი მ.პ.</i>	65
WINDOWS SERVER 2016-ის შესბკლბლობბბ <i>გბბბშვილი ნ.გ., ბბულბბი ბ.ბ., გბბბშვილი ბ.გ.</i>	68
სივრციტი მოღწლბციის ინფორმბციული ეშბტწრობბ <i>ულრღლიბი ნ.ბ., ბკობბბ დ.გ., სორღბბ მ.დ., ჭლხონღლიბი მ.ბ., ქურწულიშვილი გ.დ.</i>	72
ნეირონული ქსელის ფორმბბბბ სწავლბბის პროცესში <i>ვერწულბბბ ბ.გ., ჩხბიბი მ.ნ., ბბვღიშვილი ბ.ს.</i>	75
ერთობლივი ბბომბბბის შეღბბბის ბკროქსიბბცბბ MATLAB-ის ბამოქმენბბიტი <i>ღბრბსღლიბბ ნ.მ., ჭლხონღლიბი მ.ბ.</i>	82

<p>აირადი ნაკადის სიჩქარის გაზომვი სითბური მიკროელექტრონული სენსორი იმპულსური კვებით <i>ხაჩიძე თ.ო.</i></p>	86
<p>СТАТИКА АБСОЛЮТНО ГИБКИХ СТЕРЖНЕЙ, НАГРУЖЕННЫХ СОСРЕДОТОЧЕННЫМИ СИЛАМИ В ПОТОКЕ ВОЗДУХА ИЛИ ЖИДКОСТИ <i>Арkania З. М.</i></p>	88
<p>რადიოღაზარვის ზონაში შემნილი ელექტრომაგნიტური სიტუაციის შეფასების ზომიერითი საკითხი <i>ზურაბიშვილი ვ.ო., სვანიძე თ.ს., ლაფერაშვილი დ.დ., ბერიაშვილი დ.ბ., ფერაძე ლ.ვ.</i></p>	94
<p>CONCEPTUALITY OF THE FIELDS EXISTING IN NATURE <i>Kadagishvili L.G.</i></p>	97
<p>ბათუმის საზღვაო პორტის ეკონომიური ანალიზი და მისი ბანკოტარების კონსპექტივები <i>ჯიჯავაძე ნ.ო.</i></p>	99
<p>თანამედროვე ბეტონის ნარევის დაპროექტების ძირითადი მოთხოვნები <i>ბალიაშვილი ვ.ო., სარჯველაძე ნ.ვ., გოგოლაური ი.გ., ქათამაძე ი.ო.</i></p>	102
<p>მსუბუქი ბეტონის ტექნოლოგიის გაუმჯობესება <i>ბალიაშვილი ვ.ო., სარჯველაძე ნ.ვ., ქათამაძე ი.ო., ჯღამაია ვ.თ.</i></p>	107
<p>О ФИЗИЧЕСКОЙ ПРИРОДЕ ЭФФЕКТА ДАЛЬНОДЕЙСТВИЯ ПРИ ПРОЦЕССАХ ЗАРОЖДЕНИЯ И РОСТА КРИСТАЛЛОВ <i>Герасимов А.В., Венхვაძე М.Т., Горგაძე К.М., Шенгелия М.А., Хизანიшвили Ш.М., Чираძე Г.Д.</i></p>	111
<p>რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მოპყრობა მათი კლასიფიკაციის ბათვალისწინებით (საქართველოს შემთხვევა) <i>ნაბახტაიანი ვ.ნ., გორგაძე კ.მ., თვალაიაშვილი ვ.ზ., გიორგაძე ი.ს., ხიზანიშვილი შ.მ.</i></p>	116
<p>О ФИЗИЧЕСКОМ МЕХАНИЗМЕ НАГРЕВА ВОДЫ В ВИХРЕВЫХ И ЭЛЕКТРОГИДРОУДАРНЫХ ТЕПЛОГЕНЕРАТОРАХ <i>Герасимов А.В., Прангишвили А.И., Венхვაძე М.Т., Горგაძე К.М.</i></p>	124
<p>ნავთობის საბაღოების კონსპექტივები საქართველოში <i>ბერიძე ნ.ვ., მაჭარაძე მ.გ.</i></p>	129
<p>ONE- STAGE PRODUCTION OF SUPERCONDUCTING MgB₂ AND HYBRID POWER TRANSMISSION LINES BY THE HOT SHOCK WAVE CONSOLIDATION TECHNOLOGY <i>Gegechkori T.O., Godibadze B.A., Peikrishvili V.A., Mamniashvili G.I. and Peikrishvili A.V.</i></p>	134
<p>О ЦЕЛЕСООБРАЗНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В БИОТЕХНОЛОГИЯХ ПАРОВ ПЕРЕКИСИ ВОДОРОДА, ВОДЯНОГО РАСТВОРА МОРСКОЙ СОЛИ И ВОДЯНОГО РАСТВОРА ГИДРОКАРБОНАТА НАТРИЯ (NaHCO₃) ПЛАЗМООБРАЗУЮЩЕЙ СРЕДОЙ ПРИ ГЕНЕРИРОВАНИИ НЕРАВНОВЕСНОЙ ПЛАЗМЫ <i>Сабашвили З. В.</i></p>	140
<p>ბრაზილი→ალმასი კატალიტური გარდაქმნის კინეტიკის კვლევა <i>ლელაძე ნ.თ., წეროძე მ.პ., ფხალაძე თ.ბ.</i></p>	144
<p>კვთაროგენული სისტემების თერმოდინამიკური შეფასების ალგორითმის მათემატიკური მოდელი <i>ერისთავი დ.ვ., გოგიშვილი ა.რ., სარუხანიშვილი ა.ვ., გუგეშიძე მ.კ., ქერქაძე ჯ.ვ., მაცაბერძე ე.ლ.</i></p>	147

ON ONE PROBABILISTIC MODEL OF CHEMICAL REACTION WITH FINITE LIFETIME <i>Dochviri B.M., Tkemaladze G.Sh. and Makhashvili K.A.</i>	156
ჰალოგენფხალბადების მათემატიკურ-ქიმიური გამოკვლევა <i>ბრეგაძე მ.ა., ლობჯანიძე ლ.გ., გვერდწითელი მ.ი.</i>	158
IVჯგუფის B ქვეჯგუფის ელემენტების დიოქსიდების მათემატიკურ-ქიმიური შესწავლა <i>სიღამონიძე ნ.ნ., ქლიავა ნ.ა., გვერდწითელი მ.ი.</i>	160
ერთფუძიანი, ნაჯერი, განუშტოებელი კარბონმჟავების მათემატიკურ-ქიმიური გამოკვლევა <i>ქარჩხაძე მ.გ., გვერდწითელი მ.ი.</i>	162
ბიომრავალფეროვნების დაცვა და მისი ეკონომიკური ასპექტები <i>გიგინეიშვილი ლ.გ., ყარალაშვილი ნ.გ.</i>	164
მთრიმლაში და მღვბაში ნივთიერებების კვლევა დასავლეთ საქართველოში ველურად მზარდ კენკროვნებში <i>ყიფიანი ა.გ., გამყრელიძე ე.ა.</i>	169
მაყვლის (<i>Rubus fruticosus</i>) ბიოლოგიური თავისებულება <i>კატარავა თ.ო., დევაძე დ.ე.</i>	171
ჰანსალი კვების მიცნიერული და პრაქტიკული ასპექტები <i>თავდიდიშვილი დ.რ., ლუჯავა ქ.ს., მამრიკიშვილი ლ.გ., კვირიკაშვილი ლ.დ.</i>	175
<i>Lepideumsativum</i> - ნეღლეული ანტიკანცეროგენული აქტივობის საკვები დანამატებისა და პროდუქტების შესაქმენლად <i>ქარჩავა მ.ს., არნანია თ.გ., ბერულავა ი.ო., ჯინჯოლია შ.რ., ქაჯაია ნ.შ.</i>	177
ფიჭვის მტვერის ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებები <i>ქარჩავა მ.ს., არნანია თ.გ., ჯინჯოლია შ.რ., ბერულავა ი.ო., ხეცურიანი გ.ს., ქაჯაია ნ.შ.</i>	179
ИССЛЕДОВАНИЕ ХАРАКТЕРА РАЗРУШЕНИЯ СИСТЕМЫ «ВОЛОКНО-СВЯЗУЮЩЕЕ» В ТЕКСТИЛЬНЫХ КОМПОЗИТАХ <i>Мосешвили Т.В.</i>	182
ახალი სახის ბოჭკო „ლონა“-ს თვისებები <i>ბაკურაძე ე.ი., ზივზივაძე ბ.ლ., ვადაჭკორია ზ.ა., ბაკურაძე კ.ე., აბესაძე ნ.მ.</i>	187
ჰაზიანი ინტერაქტიული მრავალფუნქციური ტექსტილი <i>ფაილოძე ნ.ო., ბუაძე ე.პ., ბოჭორიშვილი რ.ი., ფესტვენიძე თ.კ., კიკვიძე ი.ო.</i>	190
ПОИСК НОВЫХ ПУТЕЙ УСВОЕНИЯ ЛЕКАРСТВЕННЫХ ПРЕПАРАТОВ <i>Паилоძე Н.О., Буадзе Е.П., Бочоришвили Р.И., Фественидзе Т. К., Киквидзе И.О.</i>	193
<i>მანგილაძე – 85</i>	195
<i>შარიქაძე – 85</i>	196

ქართველი მათემატიკოსი და მექანიკოსი, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სოციალისტური შრომის გმირი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ილია ვეკუა დაიბადა 1907 წლის 23 აპრილს, გალის რაიონის სოფელ შეშელეთში. საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ, 1925 წელს, სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტზე.

1930 წელს წარმატებით დაამთავრა ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტი და რეკომენდაცია მიეცა ლენინგრადის უნივერსიტეტის ასპირანტურაში ჩარიცხვისათვის. ასპირანტურის დამთავრების შემდეგ, 1933 წელს, ილია ვეკუა თბილისში დაბრუნდა და მუშაობა დაიწყო უნივერსიტეტში ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტზე. იგი კითხულობდა ლექციებს თანამედროვე მათემატიკის მრავალ დარგში.

1937 წელს ილია ვეკუამ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია. იმავე წელს აირჩიეს დოცენტად. 1939 წელს წარმატებით დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია.

1944 წელს ი. ვეკუა აირჩიეს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად, ხოლო 1946 წელს ნამდვილ წევრად. იმავე წელს აირჩიეს სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად, ხოლო 1958 წელს – ნამდვილ წევრად. 1940-1944 წლებში ილია ვეკუა უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის დეკანი იყო.

1944-1947 წლებში ილია ვეკუა იყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრორექტორი სამეცნიერო ნაწილში, 1947-1951 წლებში – თსუ-ის უმაღლესი მათემატიკის კათედრის გამგე. 1948 წელს მან გამოაქვეყნა ფუნდამენტური მონოგრაფია „ელიფსურ განტოლებათა ამოსხნის ახალი მეთოდები“, რისთვისაც მას 1950 წელს სსრ კავშირის სახელმწიფო, ხოლო 1963 წელს მონოგრაფიისთვის „განზოგადებულ ფუნქციათა თეორია“ ლენინური პრემია მიენიჭა.

1951 წელს ვეკუა მოსკოვში გადავიდა და იქ განაგრძო მეცნიერული მოღვაწეობა. 1952 წელს იგი ლომონოსოვის სახელობის მოსკოვის უნივერსიტეტის დიფერენციალური განტოლებების კათედრის პროფესორად აირჩიეს, სადაც 1959 წლამდე იმუშავა.

1959 წელს ახალდაარსებული ნოვოსიბირსკის უნივერსიტეტის პირველ რექტორად დაინიშნა. იყო ეურნალ „Сибирский математический журнал“-ის და „Вестник Академии наук СССР“-ის რედკოლეგიის წევრი, სსრკ-ის მეცნიერებათა აკადემიის ციმბირის განყოფილების პიროდინამიკის ინსტიტუტის თეორიული განყოფილების გამგე და სხვ.

1964 წელს ილია ვეკუა თბილისში დაბრუნდა. 1966-1972 წლებში იყო უნივერსიტეტის რექტორი. 1966 წელს უნივერსიტეტთან შეიქმნა გამოყენებითი მათემატიკის პრობლემური ლაბორატორია, რომლის ბაზაზე მოგვიანებით ჩამოყალიბდა გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტი, რომლის დირექტორი ი. ვეკუა იყო. მისი გარდაცვალების შემდეგ ინსტიტუტს ილია ვეკუას სახელი მიენიჭა.

1972 წლის მაისში ვეკუა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტად აირჩიეს. ამ პოსტზე მან თავისი მასწავლებელი ნიკო მუსხელიშვილი შეცვალა.

ილია ვეკუა გარდაიცვალა 1977 წლის 2 დეკემბერს. დაკრძალულია მთაწმინდის მწვერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონში.

ИЛЬЯ ВЕКУА – 110 ЛЕТ

Выдающийся грузинский математик-механик, член Академии наук СССР, Герой социалистического труда, Президент Академии наук Грузии, доктор физико-математических наук, профессор, Илья Векуа, родился 23 апреля 1907 г. в с. Шешелети Гальского р-на.

В 1925 г., окончив среднюю школу, И. Векуа поступил на физико-математический факультет Тбилисского государственного университета.

В 1930 г. И. Векуа поступил в аспирантуру Ленинградского университета. Окончив аспирантуру, в 1933 г. И. Векуа возвращается в Тбилиси и начинает работать на физико-математическом факультете Тбилисского государственного университета. Он читает лекции по многим отраслям современной математики.

В 1937 г. И. Векуа защитил кандидатскую диссертацию и был избран доцентом Тбилисского государственного университета. В 1939 г. он с успехом защитил докторскую диссертацию.

В 1944 г. И. Векуа избирается членом-корреспондентом, а в 1946 г. действительным членом Академии наук Грузии. В том же 1946 г. его избирают членом-корреспондентом, а в 1958 г. действительным членом Академии наук СССР. В 1940-1944 гг. И. Векуа был деканом физико-математического факультета ТГУ.

В 1944-1947 гг. он был проректором университета по научной части, а в 1947-1951 гг. – зав. кафедрой высшей математики.

В 1948 г. И. Векуа опубликовал фундаментальный труд «Новые методы решения эллиптических уравнений», за который в 1950 г. ему была присуждена Государственная премия СССР. В 1960 г. он получил Ленинскую премию за монографию «Теория обобщенных функций».

В 1951 г. И. Векуа уехал в Москву и там продолжил свою научную деятельность. В 1952 г. он стал профессором кафедры дифференциальных уравнений МГУ им. Ломоносова и проработал там до 1958 г.

В 1959 г. И. Векуа стал первым ректором новооснованного Новосибирского университета. Он был членом редколлегии Сибирского математического журнала и Вестника Академии наук СССР, зав. теоретическим отделением Института гидродинамики Сибирского отделения Академии наук СССР и т.д.

И. Векуа вернулся в Тбилиси в 1964 г. В 1966-1972 гг. он был ректором Тбилисского государственного университета. В 1966 г. при университете была создана лаборатория проблем прикладной математики, на базе которой позже сформировался Институт прикладной математики, который возглавил И. Векуа. После смерти И. Векуа его имя было присвоено институту.

В 1972 г. И. Векуа избрали Президентом Академии наук Грузии. Он сменил на этом посту своего учителя Н. Мусхелишвили.

Илья Векуа скончался 2 декабря 1977 г. Он похоронен на территории Мтацминдского Пантеона писателей и общественных деятелей.

ILIA VEKUA - 110

Ilia Vekua, a prominent Georgian mathematician and specialist in mechanics, a member of the Academy of Sciences of the USSR, Hero of Socialist Labor, President of the Georgian Academy of Sciences, Professor, was born in the village of Shesheleti, Gali Region, on 23 April 1907.

In 1925 I. Vekua entered the Department of Physics and Mathematics at Tbilisi State University.

In 1930 he began postgraduate studies at Leningrad State University. Having finished his postgraduate studies, I. Vekua returned to Tbilisi in 1933 and began working at the Department of Physics and Mathematics at Tbilisi State University. He rendered lectures in many branches of mathematics.

In 1937 I. Vekua defended his candidate's thesis and was elected an assistant professor at Tbilisi State University. In 1939 he defended the doctor's thesis.

In 1944 I. Vekua was elected a corresponding member, and in 1946 – a member of the Georgian Academy of Sciences. In the same 1946 he was elected a corresponding member, and in 1958 – a member of the Academy of Sciences of the USSR.

In 1940-1944 I. Vekua was a dean of at the Department of Physics and Mathematics at Tbilisi State University. In 1944-1947 he was a vice-rector of the university. In 1947-1951 he was the head of the Department of Higher Mathematics.

In 1948 I. Vekua published a fundamental work *New Methods of Solving Elliptic Equations*, for which he was awarded the State Prize of the USSR in 1950. In 1960 he was awarded Lenin Prize for the monograph *The Theory of Generalized Functions*.

In 1951 I. Vekua left for Moscow, where his scientific activity continued. In 1952 he became a professor of the Department of Differential Equations of Lomonosv Moscow State University and worked there till 1958.

In 1959, I. Vekua was appointed the first rector of newly founded Novosibirsk State University. He was a member of the editorial board of Siberian Mathematical Journal and the Bulletin of the Academy of Sciences of the USSR, the head of the theoretical department of the Institute of Hydrodynamics of the Siberian Branch of the Academy of Sciences, etc.

In 1964 I. Vekua returned to Tbilisi. In 1966-1972 he was the rector of Tbilisi State University. In 1966 a laboratory of applied mathematics was established. Later, on its base, the Institute of Applied Mathematics was formed. The Institute was headed by I. Vekua. After I. Vekua's death, the Institute of Mathematics was given his name.

In 1972 Ilia Vekua was elected the President of the Georgian Academy of Sciences. On this post, he replaced his teacher N. Muskhelishvili.

Ilia Vekua died on 2 December 1977. He was buried on the territory of the Mtatsminda Pantheon of Writers and Public Figures.

გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი და პედაგოგი, მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი პროფესორი ალექსი იასონის ძე გორგიძე დაიბადა ქუთაისში 1907 წლის 17 მაისს.

საშუალო განათლება ქუთაისის პირველ სოციალურ-ჰუმანიტარულ ტექნიკუმში მიიღო, რომელიც 1924 წელს დაამთავრა და იმავე წელს შევიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პედაგოგიური ფაკულტეტის ფიზიკა-მათემატიკის განყოფილებაზე.

1929 წელს სახელმწიფო უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ, ა. გორგიძე ნ. მუსხელიშვილის მიწვევით საქართველოს პოლიტექ-

ნიკური ინსტიტუტის თეორიული მექანიკის კათედრაზე იწვევს მუშაობას.

1933 წელს სანკტ-პეტერბურგის (ლენინგრადის) უნივერსიტეტში მოღვაწე ცნობილ ქართველ მათემატიკოსთა ძალისხმევით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან დაფუძნდა მათემატიკის ინსტიტუტი. ამ მამულიშვილურ წამოწყებას თაობდა დიდი ქართველი მეცნიერი ნ. მუსხელიშვილი. ახალგაზრდა მეცნიერებთან: კ. მარჯანიშვილთან, ვ. კუპრაძესთან, ი. ვეკუასთან, შ. მიქელაძესთან, დ. დოლიძესთან, ი. მეცხვარიშვილთან და ა. რუხაძესთან ერთად მათემატიკის ინსტიტუტის დაარსებაში დიდი წვლილი მიუძღვის ა. გორგიძეს, რომელიც მრავალი წლის განმავლობაში აღნიშნული ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილის თანამდებობაზე მუშაობდა.

1935 წელს ალექსი გორგიძე დაბრუნდა თბილისში და მუშაობა განაგრძო მათემატიკის ინსტიტუტში, სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში.

1938 წელს ნიკო მუსხელიშვილის რეკომენდაციით ალექსი გორგიძე არჩეულ იქნა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის თეორიული მექანიკის კათედრის გამგის თანამდებობაზე, სადაც იგი ნახევარ საუკუნეზე მეტი ხნის (52 წლის) განმავლობაში მოღვაწეობდა და ეწეოდა დაუღალავ და ნაყოფიერ სამეცნიერო, სამეცნიერო-მეთოდურ, პედაგოგიურ, საზოგადოებრივ და აღმზრდელობით მუშაობას.

1941 წლის თებერვალში ჩამოყალიბდა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, რომლის პირველ პრეზიდენტად არჩეულ იქნა აკადემიკოსი ნიკო მუსხელიშვილი, ხოლო პრეზიდენტის თანაშემწის მოვალეობას მრავალი წლის განმავლობაში (1941-1954 წლებში) ჩვეული ენერგიითა და მიზანდასახული მოღვაწეობით ასრულებდა ალექსი გორგიძე, რომელიც ეწეოდა დიდ და ნაყოფიერ საორგანიზაციო მუშაობას.

ალექსი გორგიძის სამეცნიერო მოღვაწეობის მთავარ თემატიკას წარმოადგენდა დრეკალობის მათემატიკური თეორიის საკითხები.

1960 წელს ა. გორგიძე მიწვეული იყო ინგლისის სამეფო საზოგადოების მექანიკის ინსტიტუტში.

1970 წლიდან ბატონი ალექსი იყო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიასთან არსებული მათემატიკისა და მექანიკის პრობლემების შემსწავლელი სამეცნიერო-მეთოდური საკოორდინაციო საბჭოს წევრი, ამიერკავკასიის ზონის სამეცნიერო მეთოდური საბჭოს ხელმძღვანელი; საქართველოს მათემატიკოსთა კავშირის გამგეობის წევრი და სხვ.

ბატონ ალექსის 1967 წელს მიენიჭა საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდება. 1998 წელს მიენიჭა საქართველოს სახელმწიფო პრემია.

ბატონი ალექსი გარდაიცვალა 1992 წლის 17 დეკემბერს თბილისში.

1993 წელს დაწესდა საქართველოს საინჟინრო აკადემიის ალექსი გორგიძის სახელობის პრემია, ხოლო საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში კი ალექსი გორგიძის სახელობის სტიპენდია. ა. გორგიძის სახელი მიენიჭა ქუთაისის ერთ-ერთ ქუჩას, საქართველოს მექანიკოსთა კავშირის სამეცნიერო-მეთოდურ სემინარს, 2013 წელს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საინჟინრო მექანიკის სამეცნიერო-სასწავლო ლაბორატორიას.

Выдающийся грузинский ученый и педагог, математик-механик, лауреат Государственной премии, Заслуженный деятель науки, профессор, Алексей Ясонович Горгидзе родился 17 мая 1907 года в г. Кутаиси.

В 1924 году окончил Социально-гуманитарный техникум. По окончании учебы в техникуме поступает в Тбилисский государственный университет на физико-математическое отделение.

С 1929 года А.Я. Горгидзе начал работать в Политехническом институте на кафедре теоретической механики. В 1932 году А.Я. Горгидзе направляется в аспирантуру Ленинградского государственного университета.

В 1933 г., усилиями известных грузинских математиков, работавших в Ленинградском (Санкт-Петербургском) университете, при Тбилисском государственном университете был основан Институт математики. Во главе этого важного для страны начинания стоял великий грузинский ученый Н. Мухелишвили. Наряду с молодыми учеными К. Марджанишвили, В. Купрадзе, И. Векуа, Ш. Микеладзе, Д. Долидзе, И. Мецхваришвили и А. Рухадзе большой вклад в основание Института математики внес А. Горгидзе, который в течение многих лет занимал пост заместителя директора института.

В 1935 году А.Я. Горгидзе оканчивает аспирантуру и возвращается в Тбилиси, где одновременно начинает работать в Грузинском политехническом институте, Тбилисском государственном университете и в Институте математики АН Грузии.

В 1938 году, по рекомендации Н. Мухелишвили, А.Я. Горгидзе избирается на должность заведующего кафедрой теоретической механики ГПИ, где в течение 52 лет вел плодотворную и неустанную научную, научно-методическую, педагогическую, общественную и воспитательную деятельность.

В феврале 1941 г. была образована Академия наук Грузии, президентом которой был избран академик Н. Мухелишвили, а А.Я. Горгидзе работал его помощником в течение ряда лет (1940-1954).

Главной темой научной деятельности А. Горгидзе были вопросы математической теории упругости.

В 1960 г. А. Горгидзе был приглашен в Институт механики Британского Королевского Общества.

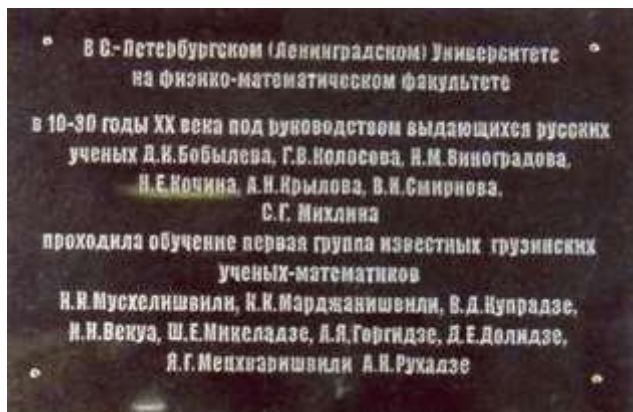
С 1970 г. А.Я. Горгидзе был членом Научно-методического координационного совета президиума Научно-методического совета по изучению проблем математики и механики Академии наук Грузии, возглавлял Научно-методический совет по теоретической механике Закавказья и Грузии; был членом правления Математического общества Грузии и т.д.

В 1967 году А.Я. Горгидзе было присвоено звание «Заслуженный деятель науки Грузии».

А.Я. Горгидзе был удостоен Государственной премии Грузии в 1998 году.

А.Я. Горгидзе скончался 17 декабря 1992 году в Тбилиси.

В 1993 году Инженерной Академией Грузии учреждена премия им. А.Я. Горгидзе, а в Грузинском техническом университете – стипендия им. А.Я. Горгидзе. Именем А.Я. Горгидзе назван Научно-методический семинар по механике Союза механиков Грузии. В 2001 году одна из улиц г. Кутаиси названа именем А.Я. Горгидзе. В 2013 г. в Грузинском техническом университете имя А.Я. Горгидзе было присвоено Научно-учебной лаборатории по инженерной механике.

მარჯვნიდან: ნ. მუსხელიშვილი, ი. ვეკუა,
დ. დოლიძე, ა. რუხაძე, ა. გორგიძე
ს-პეტერბურგი, 1932 წ.

Alexi Gorgidze was a prominent Georgian scientist - mathematician and specialist in mechanics, Honored Scientist (1962), State Prize Laureate (1997), Professor.

Alexi Gorgidze was born in Kutaisi on May 17, 1907.

In 1924 A. Gorgidze entered the Department of Physics and Mathematics of Tbilisi State University.

In 1929 A. Gorgidze began working at the Department of Theoretical Mechanics of the Georgian Polytechnic Institute by Niko Muskhelishvili's invitation.

In 1933, by the efforts of Georgian mathematicians working at Leningrad (St. Petersburg) University, the Institute of Mathematics was founded at Tbilisi State University. At the head of this significant undertaking was a great Georgian scientist N. Muskhelishvili. Along with young scientists K. Marjanishvili, V. Kupradze, I. Vekua, Sh. Mikeladze, D. Dolidze, I. Metskhvarishvili and A. Rukhadze, A. Gorgidze made a great contribution to the establishment of the Institute of Mathematics, where he was Deputy Director for many years..

In 1935 A. Gorgidze finished his post-graduate studies and returned to Tbilisi. He began working at Tbilisi State University, the Georgian Polytechnic Institute and Tbilisi Institute of Mathematics.

In 1938, by N. Muskhelishvili's recommendation, A. Gorgidze was appointed the Head of the Department of Theoretical Mechanics of the Georgian Polytechnic Institute, where he conducted tireless and fruitful scientific, scientific methodological, pedagogical, educational and social activities for 52 years.

In February 1941, the Georgian Academy of Sciences was established, and Academician N. Muskhelishvili was elected its president. A. Gorgidze worked as an assistant president of the Academy over a period of years (1940-1954).

The main sphere of A. Gorgidze's scientific interests was the issues of the mathematical theory of elasticity.

In 1960 A. Gorgidze was invited to the Institute of Mechanics of the Royal Society in England.

Prof. A. Gorgidze was a member of the Scientific-Methodological Coordination Council on studying the problems of mathematics and mechanics at the Georgian Academy of Sciences, a member of the Board of the Georgian Mathematical Society and the Chairman of Transcaucasia Scientific-Methodological Council of Theoretical Mechanics, etc.

In 1967 Prof. A. Gorgidze was awarded the title of Honored Scientist, and in 1998- the State Prize of Georgia.

A. Gorgidze died in Tbilisi on 17 December, 1992.

In 1993 Alexi Gorgidze Prize was established by the Georgian Engineering Academy, and, at the Georgian Technical University, A. Gorgidze grant was founded. A. Gorgidze's name was assigned to the Scientific-Educational Laboratory of Engineering Mechanics at the Georgian Technical University. A. Gorgidze's name was given to Tbilisi Workshop on Theoretical and Applied Mechanics. One of the streets in the city of Kutaisi was called after A.Gorgidze.